

24
ВЕСТИ

ИЗВЕШТАЈ ОД СЛЕДЕЊЕТО НА МЕДИУМСКИТЕ СОДРЖИНИ

6 ФЕВРУАРИ – 4 МАРТ 2016

ДЕТАЛНА АНАЛИЗА
од следењето на медиумските содржини преку Механизмот
за набљудување и реакција при Институтот за комуникациски студии
(период: 6 февруари – 4 март 2016)

9. 24 ВЕСТИ

Прва недела (6 – 12 февруари 2016)

Во текот на известувачкиот период од 6 до 12 февруари телевизијата 24 Вести објави 97 прилози што се однесуваат на политичките актери, процеси или состојби. Најзастапени беа темите поврзани со работата на Специјалното јавно обвинителство (11 прилози), одржувањето на предвремените парламентарни избори (10 прилози), и задолжувањата на државата (5 прилози). Во најголем дел од известувањата за овие теми телевизијата имаше неутрален однос кон засегнатите субјекти, со повремени критички односи кон задолжувањата.

Коментари и оценки во вестите: Не се користат коментаторски елементи во информативната програма, ниту се изразува експлицитен позитивен или негативен однос кон политичките субјекти. Умерен критички пристап се забележува во неколку прилози: односот на Никола Груевски кон специјалната обвинителка Јанева (9 февруари: „По ваквата порака, експремиерот и лидер на ВМРО-ДПМНЕ Никола Груевски, кој на партиски настан ги смести Јанева и белгискиот посредник Питер Ванхауте во колоната „продавачи на магла“, излезе со реакција“), политиката за привлекување странски инвестиции (7 февруари: „ По основ на државни субвенции и даночни ослободувања за само седум странски инвеститори досега од буџетот се потрошни речиси 56 милиони евра“), задолжувањата (12 февруари: „Економистите алармираат: Македонија ја напушта зоната на умерена задолженост“), како и за односот на уредникот на ТВ Сител Драган Павловиќ-Латас кон лидерот на опозицијата Зоран Заев, во неговото интервју (11 февруари: Агенцијата за медиуми го осуди однесувањето на уредникот Сител и порача дека гледачите виделе непримерен начин на комуникација, кавга и навреди без професионална дистанца и почитување на достоинството на соговорникот)

Користење на изворите: Во 26 прилози се користи по еден извор, во 25 по два или повеќе извори со спротивставени гледишта, а во 20 по два или повеќе извори чии позиции се меѓусебно усогласени или неутрални. Не е забележана манипулација со користењето на изворите.

Директни обраќања: Телевизијата продолжува да емитува директни обраќања од лидерите на голем број политички субјекти, без оглед на нивниот статус или влијание на политичката сцена. Три обраќања беа емитувани од лидерот на ВМРО-ДПМНЕ Никола Груевски, од кои едно беше негово одбивање да одговори на прашање поврзано со поднесените кривични пријави од обвинителката Катица Јанева. Две обраќања имаше лидерот на СДСМ Зоран Заев, од кои едно беше краток извадок од неговото гостување на телевизијата Сител. Од другите лидери, две обраќања беа емитувани од првиот човек на ГРОМ Стевчо Јакимовски, и по едно од претседателите на ДС Павле Трајанов, на ЛП Ивон Величковски, на ДОМ Лилјана Поповска, на ФРОДЕМ Јове Кекеновски и на Движењето за национално единство на Турците, Ердоган Сарач.

Аудиовизуелна презентација: Не е забележана класична манипулација со аудиовизуелната презентација. Содржините се покриени со соодветна слика и тон..

Втора недела (13 – 19 февруари 2016)

Во текот на известувачкиот период од 13 до 19 февруари телевизијата 24 Вести објави 97 прилози што се однесуваат на политичките актери, процеси или состојби. Најзастапени беа темите поврзани со работата на Специјалното јавно обвинителство (21 прилог за случајот „Титаник“ и уште 3 други прилози), одржувањето на предвремените парламентарни избори (11 прилози), задолжувањата на државата (7 прилози), преговорите за регулирање на медиумите (6 прилози), состојбата со бегалската криза (5 прилози) и други теми. Во најголем дел од известувањата за овие теми телевизијата имаше неутрален однос кон засегнатите субјекти, со исклучок на темата за задолжувањата, каде што е забележан силен критички однос кон власта.

Коментари и оценки во вестите: Телевизијата не користи коментаторски елементи, ниту изразува експлицитен фаворизирачки или напаѓачки однос кон политичките субјекти во својата информативна програма. Изборот на темите и нивното покривање беа соодветни со актуелните случувања во општеството, кои беа од јавен интерес.

(1) Развојот на настаните околу случајот „Титаник“ доминира во целиот период, понекогаш со дури седум прилози дневно. Се информира коректно и непристрасно за сите случувања, одговорите на барањата за притвор, одговорите на жалбите, партиските реакции, изјавите од засегнатите итн. Умерен критички однос е изразен само кон преседанот на Кривичниот суд за сите жалби да се одлучува одеднаш (17 јануари, извештај: „Додека се чека таа одлука, дел од правните експерти реагираат дека судот постапува спротивно на Законот за кривична постапка и прави преседан, па наместо да одлучува за секоја жалба поединечно, однесува наеднаш по решенија донесени во различни денови“).

(2) Како што изминуваше неделата, темата за предвремените парламентарни избори го преземаше приматот, во очекување на најавената препорака на САД и ЕУ дали има услови тие да се одржат. Се пренесуваа различните ставови за датумот за избори и се анализираа различните сценарија ако тие се одржат или ако се одложат.

(3) Убедливо најсилен критички тон телевизијата изразува кон темата за задолжувањата, со информации, анализи (14 февруари: „Јавниот долг од 2006 до 2011 просечно годишно се зголемувал за 10 отсто, а од 2011 до лани јавниот долг речиси е дуплиран. Растот на бруто-домашниот производ изнесувал во просек три отсто, а според бруто надворешната задолженост, Македонија е високозадолжена земја“), како и со експертски мислења (16 февруари: „Владата го крие јавниот долг. Екомостите тврдат дека тој изнесува 55 проценти од БДП. Според нив Македонија живее во фискална темница“).

(4) Телевизијата многу ретко ги пренесува партиските активности на власта и на опозицијата, и тоа пред сè кога се критикува врската меѓу партијата и државата (19 февруари: „Работниот состанок помеѓу бизнисмените и партиските функционери се реализираше во работно време и во присуство на актуелни министри“), иако е забележан и редок случај на фаворизирање, кога е пренесено обвинување од СДСМ-Штип кон градоначалникот Илчо Захаријев, без да се побара одговор од него.

Користење на изворите: Во 32 прилози се користи по еден извор, во 26 по два или повеќе извори со спротивставени гледишта, а во 18 по два или повеќе извори чии позиции се меѓусебно усогласени или неутрални. Во шест прилози се користат експертски мислења, од кои во еден тие се спротивставени. Не е забележана манипулација со користењето на изворите.

Директни обраќања: Во мониторираниот период телевизијата емитуваше мал број директни обраќања на лидерите на политичките субјекти, и тоа по две на првите луѓе на СДСМ и на ВМРО-ДПМНЕ, Зоран Заев и Никола Груевски, како и по едно на лидерите на ДУИ Али Ахмети и на Левица, Здравко Савески. Сите обраќања се од актуелниот период и во врска со актуелните случувања.

Аудиовизуелна презентација: Не е забележана класична манипулација со аудиовизуелната презентација. Содржините се покриени со соодветна слика и тон.

Трета недела (20 – 26 февруари 2016)

Во текот на известувачкиот период од 20 до 26 февруари телевизијата 24 Вести објави 98 прилози што се однесуваат на политичките актери, процеси или состојби. Најзастапени беа темите поврзани со одложувањето на предвремените парламентарни избори (28 прилози), потоа со иницијативата пред Уставниот суд да се овозможи помилување на осуденици за изборни нерегуларности (11 прилози), задолжувањето на државата (5 прилози) итн.

Во најголем дел во известувањето за овие теми телевизијата имаше неутрален однос кон политичките субјекти. Умерен критички тон е забележан кај темата за задолжувањето.

Коментари и оценки во вестите: Телевизијата не користи коментаторски елементи, ниту изразува експлицитен фаворизирачки или напаѓачки однос кон политичките субјекти во својата информативна програма. Изборот на темите и нивното покривање беа соодветни со актуелните случувања во општеството, кои беа од јавен интерес.

(1) Темата за одложувањето на предврмените парламентарни избори од 24 април на 5 јуни беше доминантна во поголемиот дел од мониторираниот период. Интензивно и непристрасно се пренесуваа сите релевантни информации за случувањата, реакциите од политичките и од другите субјекти, анализи, и со јавувања во живо. Повремен критички однос беше изразен не кон конкретни политички субјекти, туку кон општата состојба на неизвесност, која остана и по политички драматичната недела ((24 февруари: „Изборите се одложија, дилемите и недореченостите останаа“).

(2) Иницијативата до Уставниот суд го презема приматот во вестите во вториот дел од известувачкиот период. Се пренесуваат основните информации, реакциите, мислењата на аналитичари, и се известуваше од протестите против прифаќањето на иницијативата. Пристапот кон темата е делумно критички (25 февруари: „Инаку интересно е што истите уставни судии кои во 2012 година гласаа дека е уставен регистрот за педофили, овојпат го дадоа својот глас за правото на педофилите да бидат помилувани“).

(3) И покрај силниот интензитет на случувањата поврзани со предвремените парламентарни избори, телевизијата продолжи редовно и критички да ја обработува темата за задолжувањата (25 февруари: „Од 308,6 милиони евра на располагање за цела година, Владата за 1 месец влегла во минус од 27,5 милиони евра“) и за економската состојба (20 февруари: „Стандардот на македонскиот граѓанин е околу 36 отсто од просекот во Европската унија“).

(4) Засилен критички однос беше изразен кон два настани што не се поврзани со главните политички случувања: гестот на пратеникот Васил Пишев, кој според објавени фотографии и` покажал среден прст на опозицијата (24 февруари: „Културата на народните избраници во Собранието се изразува не преку зборови, туку преку срамни гестикации“), како и однесувањето на градоначалникот на Вевчани кон екипата на телевизијата која правела сторија во општината (21 февруари: „Наместо одговор во неговата канцеларија бевме сведоци на неговиот вулгарен речник, но и низа дисквалификации упатени на сметка на новинарската екипа на 24 вести“).

Користење на изворите: Во 32 прилози се користи по еден извор, во 25 по два или повеќе извори со спротивставени гледишта, а во 21 по два или повеќе извори чии позиции се меѓусебно усогласени или неутрални. Во шест прилози се користат мислења на аналитичари, од кои во пет тие се или единствен извор или единствен аналитичар, а во еден прилог се емитувани спротивставени мислења.

Директни обраќања: Три обраќања беа емитувани од лидерот на ВМРО-ДПМНЕ Никола Груевски, од кои две во еден прилог (се укажува дека го потврдил ставот од претходниот ден), потоа две од лидерот на СДСМ Зоран Заев и едно од претседателот на „Достоинство“ Стојанче Ангелов.

Аудиовизуелна презентација: Редок пример на манипулативна аудиовизуелна презентација беше прилогот во кој се критикува однесувањето на пратеникот Васил Пишев (24 февруари). Во прилогот се зборува и за имотната состојба на пратеникот, дека најголемиот дел од бизнисите му се лоцирани во бугарскиот град Благоевград, иако тоа не е поврзано со темата.

Четврта недела (27 февруари – 4 март 2016)

Во текот на известувачкиот период од 27 февруари до 4 март телевизијата 24 Вести објави 101 прилог што се однесуваат на политичките актери, процеси или состојби. Најзастапени беа темите поврзани со поставувањето 56-метарски крст во општината Бутел (15 прилози), иницијативата пред Уставниот суд во врска со Законот за помилување (8 прилози), предвремените парламентарни избори (9 прилози, од кои два за посетата на американскиот дипломат Хојт Ји), работата на Специјалното јавно обвинителство (7 прилози), активностите на политичките актери во врска со мигрантската криза (6 прилози) итн. Во најголем дел во известувањето за овие теми телевизијата имаше неутрален однос кон политичките субјекти. Умерен критички тон е забележан кај темата за случувањата околу поставувањето на крстот.

Коментари и оценки во вестите: Телевизијата не користи коментаторски елементи, ниту изразува експлицитен фаворизирачки или напаѓачки однос кон политичките субјекти во својата информативна програма. Изборот на темите и нивното покривање беа соодветни со актуелните случувања во општеството, кои беа од јавен интерес.

(1) Доминираше темата околу поставувањето крст во општината Бутел, кое следуваше по откривањето споменик на двоглав орел. Се следеа сите случувања и реакции, и се пренесуваа мислења на политичките субјекти и на аналитичари. Телевизијата изразуваше засилен критички тон кон темата, тврдејќи дека владините коалициски партнери ВМРО-ДПМНЕ и ДУИ предизборно се обидуваат да ги зголемат меѓуетничките тензии (27 февруари: „Орли и крстови за сеене магла/Случувањата со крстот се вешто изрежирано сценарио на Груевски и Ахмети за да се дефокусира јавноста, порачуваат аналитичарите“). Овој однос се задржа во текот на целата недела (1 март: „Продолжуваат ли етнички провокации, сарај најави 50-метарски јарбол со албанско знаме“).

(2) Телевизијата изразуваше повремени критички односи кон повеќе различни теми, главно преку консултирање експерти, и тоа околу воведувањето Кембриџ-систем во образованието (4 март: „Кембриџ програмата - за тендерски кар или поквалитетно образование“), изборот на проект за Драмски театар (3 март: „Тендер во четири очи за новиот изглед на драмскиот театар“), за парламентарната расправа околу основањето нов државен универзитет (4 март: „Политиката поважна од расправата за формирање на новиот универзитет Дамјан Груев“) итн.

(3) Засилена критика беше изразена кон избегнувањето на претседателот на ВМРО-ДПМНЕ Никола Груевски да одговори на новинарски прашања (1 март: „Тој освен што кусо ги отфрли обвинувањата за сметка на неговата партија, за останатите прашања поврзани со преговорите на медиумите, и одлуката на Уставниот суд за Законот за помилување, Груевски беше без конкретен одговор. Од друга страна, на прашања поврзани со владините проекти, Груевски се пофали дека од март стартува мерката бесплатен викенд со железнички превоз за млади лица“), како и за неговото однесување во целиот период (4 март: „Владата и нејзиниот поранешен премиер Никола Груевски не престануваат да водат популистичка политика во очи на предвремените парламентарни избори, покажува извештајот за корупција во февруари на НВО Транспарентност Македонија“). Дел од интензивните теренски активности на Груевски сепак беа пренесувани (27 февруари: „Груевски: технички преглед на трактори и комбајни ќе се врши на секои две години“).

Користење на изворите: Во 38 прилози се користи по еден извор, во 27 по два или повеќе извори со спротивставени ставови, а во 18 по два или повеќе извори чии позиции се едногласни или неутрални едни кон други. Во 8 прилози беа користени мислења на аналитичари и експерти, од кои во 4 прилози тие беа или единствен извор или единствен аналитичар, и во исто толку прилози по двајца или повеќе експерти чии позиции беа блиски. Иако презентираниите ставови беа аргументирани, сепак не беше забележан прилог со спротивставени аналитички гледишта.

Директни обраќања: Лидерот на СДСМ Зоран Заев беше најзастапен (4 обраќања), а по него беа лидерите на ДПА Мендух Тачи (2 обраќања) и на ВМРО-ДПМНЕ Никола Груевски (2 обраќања, од

кои една стара изјава од изборната кампања во 2014 година), а првите луѓе на ЛДП Горан Милевски, на ДУИ Али Ахмети, и на Достоинство Стојанче Ангелов, беа емитувани со по едно обраќање.

Аудиовизуелна презентација: Исклучително редок пример на манипулативна аудиовизуелна презентација беше дел генералната најава на 4 март во врска со одржана јавна трибина, кога презентерката вели „тврдат од граѓанскиот сектор“, а во кадарот е Кире Наумов од СДСМ, кој исто така беше присутен на настанот. Не се исклучува можноста дека станува збор за ненамерна грешка.

